

საქართველოს
გაზეთების
კავშირი

გ ა ზ ე თ ი ლ ი რ ს			
თვე	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12	10	6	6
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი — ერთი შუკრა

ივერია

გაზეთის დასავლეთად და გერმანულ განხილვად დასასრულად უნდა მივმართოთ: ავიოთ რედაქციას, ვეცადოთ, ავტომატურად, ვარაუდობთ მგლის პირდაპირ, ანუ გრუნდისთვის სანდოში; წინა-თიხის განმარტებულ საზოგადოების განხილვას, სადაც-მანათი ბანკის სანდოში, სისანდოს ქრატულად.

ესი განხილვისას: ჩვეულებრივ სტრუქტორ რვა კვირე.

„ივერია“

გამოვა 1891 წელს იმედეა პრინციპით, როგორც საქმე.
მისა ახლანდელი დინამიკის გაზეთი ან 1891 წლისათვის მიკამათოს.

ბმლისში: ა) თითონ რედაქციის, ნიკოლოზის ქრატულად, ვარაუდობთ ძველის პირდაპირ, ანუ გრუნდისთვის სანდოში, № 21; ბ) „ქართული შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების“ კანცელარიის, სანახლის ქრატულად, თავდა-მანათი საადგილ-მამულა ბანკის ქრატულად გა-ღიერებაში.

ტფილისის გაზეთ მისთვის უნდა დაბარონ გაზეთი შემდგომად: **Тифлис, Въ редакцію грузинской газеты „ИВЕРІА“.**
რედაქცია ამისთანავე იცნავენ, რომ იგი გაზეთის განსახილვისას მკვეთრ იქნება მარტო იმ სულის-მამულა წინაშე, ვისც გაზეთის დაჯილდოვების შესახებ ფულად პირდაპირ რედაქციამ და ან წინა-თიხის გამავრცელებელ საზოგადოების“ კანცელარიის წინაშე, ანუ გამავრცელებელს.

გაზეთის ფასი დაქვრივდა გაზეთის საფარშივე; ხოლო სრული პირდაპირ გაზეთის დაჯილდოვების გამოცხადებულა უსასხილვად გვერდზე.

მომდგარს ზარალს. კომისიამ ქალაქის საეპრო-სამრეწველო პოლიტიკის უფროს ადვოკატს მიანდო ამ საქმის ვამოკლებე. უფროსმა ადვოკატმა ხუთი სული შამშინის ჯიშის საქონელი იყიდა და ქალაქის სხვა ადვოკატების თანდასწრებით დაქვრივდა და გამოიან-გარიშა. აღმოჩნდა, რომ ერთი ფუთი ხორცი ყასადს 1 მან. და 36 კაპ. უჯდება ანუ გირვანქა 3, კაპ. ამას მიუმეტეს კიდევ სხვა-და-სხვა საეპრო გადასახადი და ხარჯი ფუთზე 28 კაპ., ასე რომ ფუთი ხორცი იან-გარიშეს 1 მან. და 64 კაპ., ანუ გირვანქა 4, კაპ. ნიხრე-კი დანიშ-ნული იქნა პაპეიკი გირვანქაზე და, ექვი არ არის, ამ ანგარიშში მეტად ხელ-მოსაცემი ყასებისათვის.

* * * რუსეთის ვახუშტი იუწყებიან, რომ სამხედროსა და ზღვათა უწყე-ბის სამხედროსა უფროსი მღვდელი მამა ექვალე ოკსკი ამ თვისის 12-ს პეტერბურგიდან გამოსულა ღ ზევის ქვეყანაში უნდა ჩამოვიდეს, რომ სამხედრო და პოლიტიკის ეკლე-სიები დათავალებიან, ამას გარდა, სამხედრო უწყებაში მოსამსახურე სა-მხედროსა ყოფა-ცხოვრებაც შეი-ტყოს. მამა ექვალე ოკსკი, როგორც ამბობენ, ყარსსა, პეტერბურგსა და სხვა დაშორებულს ადგილებსაც და-ივლიოს. ქალაქ პეტერბურგში სხვათა შორის იგი აქტიურად ახლად აგე-ბულს ღიდა და ღამაზს ეპეკლეო-სათა.

* * * შინაგან საქმეთა სამინისტრომ ცირკულარი გზავნის აუწყა გუ-

ბერნატორებს და სხვა დაწესე-ბულებით, რომ ყველან თვალ-ყუ-რი ადვენეთ და ეკადენით, 1865 წ. 10 ივლისსა და. მამის 1882 წელ. გამოცემული წესები შეუცვალად აღსრულებული იქნეს და გზავნილი არის გზით არ შექმლით უკანონოდ ფულმდობა მიწებისა, ქარხანებისა, წყლისა და ქარის წისკილებისა და სხვა. თუ რომელსავე ეტრავოს, რო-მელიც დაბას და ქალაქს გარეშე ცხოვრობს, ამისთანა უბრჯე ქანება-თა იჯარით მფლობელობის ხელ-შე-კრულობა აქვს და აღმოჩნდება, რომ ეს ხელ-შეკრულობა მამის 1882 წლის კანონის გამოცემის შემდეგ შეუქრავს, დაუყენებელი უნდა მოს-პობილ იქნას, როგორც უკანონო, სწერს სამინისტრო თავის ცირკუ-ლარში.

* * * ბ-ნ პეტროსიანის მიერ სტა-მბოლიდამ მოწვეული სომხის არ-ტისტები, როგორც ამბობენ, ამ თვისის 25-მდე ყველა ანაი თავს მიიყრიან ჩვენის ქალაქშია, ხოლო ჯერ-ჯერობით უკვე ჩამოვი-და ამას წინადაც ტფილისში ნამყო-ფი და აქაურს სომხურს სცენარულ მოღვაწე ქალი-არტიტი ქალბ. სირანუშ.

* * * აღსკაფის საღვურთან, ნ ვერ-სის მოშორებით, ამ თვისის 16 კინა-ღამა უბედურება ან დაპირა-თნა აქემდა ბაქსიან მიმავლის წა-ხალხა მატარებელს. ირატულ-მავალს კამბეჩი მოპოვლია და მეტად შეურყევი, მემამინეს არ შეპყნებია

და სამქაროდ ალკო მოუქვრია, მატარებელი ვაჭრებია და კამბეჩი ქვეშ დარჩნულია. სწორედ ამ სიქა-რეს გადღურებია მატარებელი უბე-ღურებისაგან, მერე ისეთს ადგილას, სადაც თურმე ირავე მხარეს დიდი ხვევია და ღიანდაგი დაყრილს მი-წაზედ გადისო. ეს მომხდარა ღამის 3 საათზე, როცა საშინლად ჰმწელი-და თურმე.

* * * ქუთაისი. ავტო თითქმის ორი წელიწადი იქნება მას აქეთ, რაც ქუთაისის საქალაქო ფერმას რიონს მიიწევა და რაც მდინარის პირისკენ ადგილები იყო, სულ ერთიანად მო-გლიჯა. ახლა თეთონი ფერმას მიიდა და ყოველ-დღე თანდათან ჰგლეჯავს და აუწნოვებს. რიონს, გვირაბის წყა-როს ჩასართავთან, აქვს გათხრილი თითქმის საცენ ნახევარის სიმაღლე თხრილი და თუ ვინმე იქ გადავარ-და, თქვენს მტრის, ის იქიდან ცო-ცხალი ვერ ამოვიდეს, თუ არაინ შეესწროს. ამ თვისის 16 კიდე-ვაც მოხდა ერთი უბედურება. ქუ-თაისის საკათედრო ტაძრის შთავარ-დაიკონი ილიორის სეპინი იღვა ამ ადგილზედ, ორის საცენს მოშორე-ბით რიონზედ. ამ დროს უბედ მო-სწედა ჩიქვა და შთავარ დაიკონი რი-ონმა მიჭა. მისი იღბალზედ იქ ახლოს რამდენიმე კაცი იყო და საწ-ყალი შთავარ დაიკონი ამოიყვანეს წელიდან მკვლარ-ცოცხალი.

საქირო ქუთაისის საქალაქო მმარ-თებლობამ ყურადღება მიაქციოს, რაიმე ღონისძიება იხმაროს და ეს

ახალი ამბავი

* * * ქალაქის მეთორ ნების ამ-ხანაგომას სათხოვარი მიუ-ცია ქალაქის გამგეობისა-თვის, ქალაქში არც მარტო, არც მიედნება და არც წისკილებში პუ-რის ფეკილი საკმარის არ არის და ამიტომ ფასმა ძალიან აიწია, მა-შინ როდესაც გამოცხადებია პური 4 აპრილის რიცხვით გამოცემის ნი-ხრით იყიდება დღემდე. (4 1/2 კაპ., 3 1/2 კ. და 3 კაპ.), დღემდის ჩვენც კმაყოფილი ვიყავით ამ ნიხრითა და და საზოგადოებაც მდიდარი იყო, არსადაც საჩივარი არსმდობა, რად-გან ამ ფაზად ქალაქში ფეკილი გა-ძვირდა და ხშირად არც-კი იზოგება კარგი ფეკილიო, — ამბობენ მებუ-

რები, — გზავნით ქალაქის ადვოკატის შემწეობით ჩვენი გარემოება გამო-იკვლიათ და, თუ ჩვენი სათხოვარი ყურად-საღები გამოვიდეს, თქვენის შესვლადობით პურის ნიხრს მოუმა-ტეთო და ჩვენ ყაბულნი გავხდებით, რამდენიც უნდა მიუმატოთ, თორემ დღევანდლის ნიხრით სრულიად ზარალში ვართო.

დღეს კომისია განიხილავს ამ თ სათხოვარს და ვფიქრობთ, რომ შე-იწყნარებს, რადგან მართლა აიწია ფეკილის მაზანდამ ქალაქის ბაზრებ-ში.

* * * ნიხრის კომისიის ყასების სათხოვარი მოუვიდა ქალაქის გა-მგეობისად, რომ გამოეცკვილა და დაემტკიცებინა, რამდენად სამართლიანად სჩივიან ყასები ხორ-კის ნიხრის დამკირებისა გამო წარ-

რო გარკვევით იგნებს ზუნებას ერ-თის ენისადაც და მეორისადაც, და მე-სამად, მთელი სახსოვარი, რომელიც ფართოვდება და მტკიცდება მეტად-რ ორის სენებლის ნიქს დახმა-რების წყალობით. რომ ნათილად და-ვიანებთ ნაყოფიერება ამ გზისა, წა-რმოვიდინათ სულ უარესი შედეგი-ისი ენაზე და ვეჭვობთ, რომელიც რუსუ-ლი ენა ამ ვეჭვით შეიწავლა, მთლა-დაიიწყა იგი. აქ უნდა აღინიშნათ, რომ ამ გვირად შესწავლული ენა, მწვალად, ძლიერ მწვალად დაიწყე-ბა, რადგანაც მისი ცოდნა დამყარე-ბულია არა ერთს ნიქსზედ, არამედ რამდენამეზედ, არა ერთს გვირს ჩა-ბეჭდილებებზედ, არამედ სხვა-და-სხვაზედ. მაგრამ ესაქვეით მოხდა ეს დაიწყება. განა ყმაწვილი ხელ-ცა-ლოერი დარჩება? განა უქმად ჩაუყ-ობის მას რუსულის ენის სწავლება? სრულიადც არა. სენებელნი ნიქსი, ამ სწავლით განვითარებულნი მს შერებთან სამუდამოდ და დაყენე-ბენ მის მთლად იმხედ, ვისაც რუ-სული ენა სრულიად არ უსწავლია, თუმცა ეს ენა არც იმას ეცოდინება. ფაქტობა, შექმნილი რომელიც გან-მავითარებელი მეთოდის წყალობით, შეიძლება სრულიად გუჭრენ მოსწუ-ლის განვინდგან, მაგრამ ეს განგე-ბი განვითარებელი დარჩება... ასე-თი უდიდესი მნიშვნელობა აქვს მე-თოდს სწავლებაში.

რამეთოდზე შედგენილი ბ-ნ ლევი-კის კურს-ი? სასტიკად თუ საქმეს გავშინავთ, მიუღებულნი ვეჭვებით ვსტკავთ, რომ აქ მის წიგნში არა-ერთიან განსაზღვრულს მეთოდს აღვი-რები არ აქვს. თუ სასტიკობას თავს დავანებებ და ხაიროვანობაზედ მი-ვადეთ საქმესა, აღმოჩნდება, რომ რუსულის ენის შესწავლის ერთად-ერთს სასარად ავტორი ხმარობს თა-რგანს წიგნითა. ხოლო ეს მეთოდი სამართლიანად ითვლება სრულიად შეცდომილი ბაგში ცოცხალს სო-ციალურ და ფრაზეს-კი არა სწავ-ლობს, არამედ ითვისებს მათ ჩრდი-ლებსა, ჩამეტლილებანი არიან მეტად რუსენი, მკითხონ, მოკლებულნი რუსულის სოციალისთან კავშირსა, გამართკვეთულნი, მწვალად დისხო-ბიან ეს იმიტომაც ხდება, რომ ამ გზით სწავლება ენის არც ერთს ნიქს არ ავარჯიშებს, გარდა სახსო-ვარს, და ისიც მთელს სახსოვარს როდი ამუშავებს, ამოქმედებს მხო-ლოდ ერთს შტოს მისსა, სახედობარ-ესებედ წოდებულს სახმა სახსოვარს (звучащая память). ამის გამო თი-თან დიდებუ-კი, რომელიც განკე-ნებით ნიქი (способность отвле-чения) გახსნილი და დამაურებელი აქეთ, ისინი-კი ძლიერ მწვალად

სწავლობენ ენებს ამ გვირის შუა-მავლობით და მეტად ბევრს დროს ანდობენ, აშუკარა, რომ რვა-ცხრა წლის ქართველი ბავშვები ბ-ნ ლე-ვიკის წიგნის შემწეობით ბევრს ენის შესწავლადენ მამონაც, თუ მეთოდი მისგან არჩეული, ჯეროვანი სისტემით და სიმარჯვით კუთვლიყო გატარებული წიგნიში. გარდა მწვლად წარმოადგენს კაცი ისე უფერულს და უქვერად ვინაგოც მეთო-დისადაც წიგნიში, რომლის მავალით-საც წარმოადგენს კურს-ი.

რომელიც ავტორი თარგმანზედ ამ-ყარებს თავის სახელმძღვანელოს რო-მელიც ენისადა, იგი ამ ენის შესა-სწავლ ტექსტს ჯერ ქვეშ უჭრის დე-და-ენად თარგმანსა სიტყვა სიტყვით და შემდეგ ბევრზედ ვეჭვავს თა-ვისუფალს თარგმანსა. ეს წესი იმი-თისა კარგი, რომ ბაგში ერთობრივ სწავლობს ნამდვილს მნიშვნელობას უხეხო ენის ყოველის სიტყვისა და მეორე მხრივ ითვისებს, შეი-რგნებს განსხვავებას კონსტრუქციო-სა, ანუ სიტყვების დალაგებისა წი-ნადადებაში დედა-ენასა და შესა-სწავლს ენაში. ეს სახსარი აქვს ნა-ხმარი, სხვათა შორის, ბ-ნ ჩენბრავსკი-სა, რომელიც შეადგინა თათრების სკოლებისათვის რუსულის ენის სახელ-მძღვანელო русская рѣчь. თუ სა-ხელმძღვანელოს შემადგენელი ენის

ფელეტონი

ავადამოღიური საპირველბა

ანუ
Курса русскаго языка для грузинских начальных школ, под первым, составом Ф. Левитский.

წერდა პიარე*)

თუ ბატარა რუსულს ანაზნი აე-ტრობს მოახერხა იმდენი შეცდომა ჩაედინა, რომ ჩვენ საკმაოდ ვრცელ წერილში ვერ შევიძლით მთლად აგ-ვეხსნა, ადვილი წარმოადგენია, თუ რა უბრალოდ უნდა იყოს ბავიერ-ლი უქუღმართობით და შეცდომით ვრცელი კურს-ი რუსულის ენისა, რომლის შედგენა საზოგადოდ ერთი ათად უფრო ძნელი ანაზნის დაწე-რასზედ.

ღიასება ყოველის სახელმძღვანე-ლოსი დამოკიდებულია ორს უშთავ-რესს გარემოებაზედ: საღსა, წარმოების მეთოდზედ და მის მარჯვე შესრუ-ლებასზედ. ბ-ნ ლევიკის აუტრევი-თაისი კურს-ისათვის ვიწრო და მკვდარი მეთოდი და განხორციელებ-ბია იგი მეტად უბრუნულად და უთავ-ბოლოდ.

*) იხ. „ივერია“ № 144, 145, 151.

ფერმა როინს არ დაანებოს. წინა-აღმდეგ შემთხვევაში ორს წელიწადს როინს ფერმს განაწევრებს და ბევრსაც იმსხვერპლს, ნამეტნავად ბავშვებსა და ნალინებს ხალხს.

* ტუბოქა. თუთხმეტს ამ თვისს, მარიობა დღეს, აქ, ქვის ნახშირის მადანში, შაბურაოვისელების მიმულში, სახიზობარი კაცის კვლა მოხდა. საქმე თურმე ასე ყოფილა: ქვის ნახშირზე მოსამსახურე ახალგაზრდა ყმაწვილები ნიკო ჩიქვანი, მხივლი ემულაძე, გიორგი მაგლობლიშვილი და იოსებ კახიანი შესულან დუქანში საიდლის საქმელად. ნასადილეს ნ. ჩიქვანი და გ. მაგლობლიშვილი ფხიზლად ამდგარან სუფრადგან და წასულან თავიანთს ოთახში; დუქანში დარჩენილია მ. მულაძე და ი. კახიძე, რომლებიც როგურ შუბარხოშუმულან; შემდეგ ისინიც წაოსულან თავიანთს ოთახში. რომ გამოუვლიათ ოცი საფენი, გზაში შეტყობიან ფხიზელი მუშა რუსები. იმით ჯერ ლაპარაკი, მოსვლიათ და შერე ლაპარაკი ჩხუბად გადაქცულა. მულაძემ ყვირილზე ნიკო ჩიქვანი მივარდნილა და, რა უნახავს თავისი აშხანაგი დაქრილი და სისხლიანი, ამოუღია ხანჯალი და შესაშინებლად გტყიდებია რუსებს ამ სიტყვებით: „ამას რას შერებთ, ჩხუბი როგორ შეიძლება დღესაო“. ამასობაში ერთი რუსი მიპარია ნ. ჩიქვანს უპინდლად და თავში ეჭრა დაუკრეს. საწყალია ნ. ჩიქვანი უსულოდ დაცემულა მიწაზე. ხუთი საათი კიდევ ცოცხელია და შემდეგ გარდაიცვალა.— მ. მულაძე და ერთი რუსიც მძიმედ არიან დაქრიონი, ხოლო სხვებს არაფერია აქვს ქვირილობა. ამ საქმეზე ადგილობრივმა ბოქალმა ბ. ნ. მ. ახალაძემ ფიცხელი გამოძიება მოახდინა და ოთხი რუსი, მკვლელები ნ. ჩიქვანისა, უკვე დატუსაღებულნი არიან. ამ დღესეულ ბ. ნ. მ. ახალაძემ დღემოთ აცნობა ეს ამბავი ქუთაისის მაზრის

შესწავლას კავშირებს ქსრედ წოდებულს საგნების გაყვითლებთან (св предметными уроками) და აძლევს სწავლებას თვალსაჩინო (наглядный) ხასიათს, მაშინ უცხო ენის ტექსტები ქვეშ თარგმანი დედა-ენაზე საჭირო აღარ არის, რადგანაც ამ თარგმანს სწავლის ცოცხალი სიტყვა მასწავლებლისა და მოსწავლე მართკ იმპროვიზაციის იმას, რაც ზეპირსიტყვიანობით შესწავლეს. მხოლოდ ლექსიკონის მტკიცე შესათვისებლად მოსწავლეთაგან ტექსტის ქვეშ იბეჭდება თარგმანი სიტყვებისა, რომელნიც პირველად არიან ნახმარნი. ამასთან ყოველი სიტყვა, ხმარებულია ან დასაწყისი ფორმებით, მოყვანება და თარგმნება დასაწყისი ფორმითაც. შემდეგ სახელმძღვანელოში იგივე ტექსტი დედა ენაზე იბეჭდება გადასათარგმნად უცხო ენაზედ სხვა რედაქციითა, და სიტყვები დალაგდებიან წინადადებაში ისე, როგორც მოითხოვს თვისებები და-ენისა. ბოლოს კითხვების შეკვლილობით მასწავლებელი გაცნობს ახალი სიტყვების ხმარებას არა მარტომ იმ ფორმით, რომლითაც იგიინ არიან ნახმარნი, არამედ სხვა ფორმებითაც, პედაგოგიურის თანდათანობის დაცვითა. ამ მეთოდზე შედგენილი ჩემი „Русское Слово“.

ბ. ლევისკის თავისი სახელმძღვანელო დაფუძნებული აქვს თარგმანზედ წიგნის მიერ, მაგრამ წესი-კი,

უფროსს, რათა გამოძიებული და ექიმები გამოეზრდებინა. მაგრამ ეს ოთხი დღე ვადის და ისინი არა სჩანან, არც ვლით, როდის ინტებენ მობრძანებას. მიცალკეული ამ სიტყვ ბაპანაქში იბრწინება და დამარხვა ვერ გაეკვირვინა იმით მოსვლამდე.

* * * გ. ვ. „ხოვ. აბაზ.“ სიტყვით, რუსული დრამატული დასი, რომელიც „საარტიკო საზოგადოების“ მინდობილობით ბ. ნ. მ. ფორაკტომ უკვე შეადგინა და მომადგინა სტოპანი იმოდგინეს ჩვენს სახანა თვარტში, ამ თვისის 23—24 თვისისში ჩამოვა და სამხადისსა შეუდგებთან. პირველი წარმოდგენა რუსულის დრამატული დასისა მარიამობისთვის 30-ს იქნება.

* * * ამ რამდენისამე დღის წინად ბაქოს გ. ვ. „საზა“-ს სიტყვით ვიცნობთ ჩვენს მკითხველებს, რომ მომავალ სამობროსთვის ქალაქს ბაქოში ბ. ნ. მ. ფორაკტი ოპერეტების და პალეტის წარმოდგენების გამართვას აპირებს, ეს ორი დასი შეუდგინა კიდევ და იქაური თეატრიც ექვსი წელით იჯარით აუღლია.

ესლა გ. ვ. „ხოვ. აბაზ.“ ამ ამბავს უარს ჰყოფს, რადგან ნამდვილი წარმოდგენა შეუტყვიათ, რომ ბ. ნ. ფორაკტის არაფორმის დასი არ შეუდგინა და ბაქოს თეატრიც არტისტები ბ. ნ. მ. ჩერნოვის აუღლი იჯარით.

* * * ჩვენს რკინის გზას თურმე დიდი ზარალი მოსდის იმისათვის, რომ მატარებლებზედ მოსამსახურენი ბოროტოქმედენ და უსასყიდლოდ დაჰყავთ ხალხი. ამ ეამად რკინის გზის მართებლობა იმის ცდაშია, რომ მომავალში ასეთი ბოროტება აღაგომოს. ვინც ამას „წინაშეული იქნებაო, ამბობს გ. ვ. „ხოვ. აბაზ.“, „სასტიკედ დასჯანოა.“

* * * გ. ვ. „გაგაკ“-ში „საყურადღებო ამბავი დაბეჭდილი. კავკასიის სამკურნალო სკოლა უნდა ემორჩილებოდეს ეს თარგმანი, სრულიად დაცული არა აქვს.—როგორც უკვე აღვნიშნეთ, გაუგებრობის არ დაუდევრობის გამო. თავისუფალი თარგმანი ქართულად რუსული ტექსტისა, რომელიც ისე საჭიროა რუსულის კონსტრუქციის შეთვისებისათვის შედარებით ქართლის კონსტრუქციისათვის, სრულიად არ მოიპოვება მის სახელმძღვანელოში: იგი საკმარისად სოფლის ცალკე სიტყვების და ფრაზების თარგმანსა და თარგმანს რუსულს ტექსტს როდის მისდევს, მის გათავების შემდეგ არის დაბეჭდილი; გამოკლებას შეადგენს მხოლოდ რადღენიმე შემთხვევა, როდესაც სიტყვების და ფრაზების თარგმანი შიგ რუსულს ტექსტში აქვს ჩართული. ამ გვარის უთარგმლოობის შედეგის იმისათვის, რომ რუსული ადრეობრივობიანი და მოთხრობანი, ბავშვებმა უნდა იკითხონ მეხანკურადა, გაუგებრად და მიჭირვარ უზარბო, სულყოფის კითხვებს. გარდა ამისა, როცა იგი სათარგმნის ცალკე დებუდილს სიტყვებსა, იგი აძლევს იმ მნიშვნელობას, რაცა აქვთ მათ ტექსტში, წინადადებაში და ეს გარემოება ჰხადებს ხშირად ღირს შესახებამობას. მოვიყვანო ნიმუშად რამდენსამე მაგალითს: петром პეტრ, дѣтъ წლისა, комнаты ოთახი, хлѣбъ პურსა, деньги ფულებსა, завтракъ ზამთხესა, простыни ზე-

ნალო გამგებობის ანგარიშით კავკასიაში „შეიღ ნუნავარი მილიონი სტოვობები ირიცხება თურმე და მხოლოდ 340 ფერშალია სამხარეთში. რა თქმა უნდა, ეს რიცხი სრულიად ვერ ამაყოფილებს ხალხის მოთხოვნილებას. რადგან ჩვენს ქვეყანაში საერობო დაწესებულება არ არის შემოღებული და ამიტომ არც საერობო საფერშო სასწავლებლები გვაქვს, ფერშოებს განსაკუთრებით სახმედრო დაწესებულება გვაძლევს, რადგან მხოლოდ იმას აქვს საფერშო სასწავლებელი.

სამხედრო დაწესებულებას ვანუზახავს ტფილისის საფერშო სასწავლებელი გააფართოოს და იმ წესსა და რიგზე მოყოფანოს, როგორადაც ამ გვარი სასწავლებლებია კივისა, მოსკოვისა და ხარკოვის, რომა უფრო მეტი რიცხი ფერშოლი მოამზადოს ჩვენს ქვეყნისათვის. სხვათა შორის, მასწავლებლების რიცხესაც მოუმტებნო და სხვ.

* * * 19 აგვისტოს არხუ ბოჯანიაშვიდი პოლიტიკში გამოაცხადა, რომ 18 ამ თვისს არტლეთის ქუჩაზე, იაკობ ურდნივის ლუბანში, დღევანდელ ვატიკანში და ამ დროს ჩემმა ამხანაგებმა მხივლი შეგობიძემ და მხივლი მეგობარებმა ჯიბიდან 68 მან. ამომაცალეს. დანაშაუნი შეპატრეს.

* * * ამვე დღეს ტფილისის ვაჭარმა ივანე ფრასანავამ პოლიტოაში გამოაცხადა, რომ ალექსიევის ქუჩაზე საკუთარს სახლიდან ჩემმა ამხანაგებმა მხივლი შეგობიძემ ივანე გიორგის ძემ აწაფინა 1115 მან. მომპარა. დანაშაუნი დაეძებნენ.

* * * 19 აგვისტოს დავით ელბაქიძემ პოლიტოაში გამოაცხადა, რომ ნიკოლოზ ბოქაქვიძემ და ვვენი კრუშინმა 15 მან. ლიბრებულ საათი მომტაცეს. დანაშაუნი შეპატრეს.

არჩილური, შვილ-თავი (სამადროა ამიყნებნი)

„თავ-ბოლოს არას დასწერს, ან უმეცრულს, ან უჯეროს,

რებსა, უჩიწებ ვაშაშა, обѣдъ სადილსა, бѣбы დედაკაცსა, хвостъ კუდსა, длинный ზარბამაჲს, прилежный ბეჯიბით, на собаку ძაღლის, сѣдло ღარიბი, индѣкъ ინდურე, гусей ბატი, голубей ბტრედი, подваловъ სარდაფსა და მრავალი ამ გვარი.

ყველა ცოტადანდა ნასწავლამ ადამიანმა კარგად იცის, რომ პირველად წაუჭებთი ანუ დასაბამითი ფორმები სიტყვების საძირკველია ენის ცოდნისა და ამიტომ ყოველი რუსული სიტყვა, ნახმარი ტექსტში არა დაწესების ფორმითა, უნდა მოყვანილი იქნას ამ ფორმით. საკმარისა ვადამორჯოთ კურსის პირველი პარაგრაფები, რათა დარწმუნდეთ, რომ ამ მოთხოვნილობის ძალა და მნიშვნელობა ბ. ნ. ლევისკის ძლიერ სუსტად ესმის. იგი იმ ფორმის სიტყვისათვის სათარგმნის, რომელიც ნახმარის მოთხოვნილობაში, და ხშირად თავს არ იწყებს დასაბამითი ფორმის მოყვანითა და თარგმნითა. მაგრამ უკაცრობა ვეტრორისა ამითი არამე თუ ვერ მორევიან მთელი რუსულის მოთხოვნილობის გადათარგმნას ქართულად, თვითონ ვაკაცობენ ულის სიტყვების და ფრაზების კანონიერი თარგმანიც ვერ შესძლებია, მოგვიყვანს მაგალითები: тѣтка ბოტოლა ძალა (ნაცვლად დედა, მამიდა), зовѣтъ ჰქვინა (ნაცვლად ეძიხანა),

რიგსა და წესს, ერის ნაქონს, ისტორია სურს უფროს, ბევრს არას სწერს, მაგრამ მაართას, არ იფიქრო, მოგვეფეროს, ნელა იცვლებს, ფხვს მტკიცედ სდგას, —რაც მას სჯერა, შენც გვეგერა, მბრძების ტყუილს, შენაპარეს მწერლობაში, მონაგონებს, ლაღა ლაგავს სუყოფას-ჯებოთ, მიმლოცობულთ მოყოფანოს, იწყებს აესა, მაგრამ ჯოჯოგო კარგსაღ სრულად არ იწონებს, ამას, ვეცობ, აღარ იხამს, როს ძეგლს ჰგავს შეგონებს.

ჩაინის გზის უბრალო ჩაინი

ამ თვისის პირველს ორი წელიწადი შესრულდა, რაც ამიერ-კავკასიის რკინის გზა მთავრობის ხელში გადავიდა. ამ დროს განმავლობაში თვით გზაზე რა გაყვალა და გაუკეთეს, ამის შესახებ არას ვიტყვით, რადგან მათიანეში აღსანიშნავია მივანჩია-რა. ამ წერილში ჩვენ უნდა შევხებით იმ საგანს, რომელმაც დღეს საზოგადოებისა და განხორციელება მიიქცა. რკინის გზის უმაღლესს მმართველობას, ადგილობრივის გზის მმართველობის დახმარებით, განუზახავს ჩვენს ქვეყნის უკუთხეები შეძლებისა დავგვირად უმთავრესს შტოს შეუერთოს. ეს განუზახავა საქმიანად გაეგვირად კიდევ. როგორც ვიხივებმა გვეწერეს, ქიათურის შტოს გაყვება უმაღლესად დამტკიცებულ იქნა და მუშაობის დაწყების ბიზანტიც გამოვიდა. ქიათურის შტოს გარდა, დღეს პირველი ადგილი უჭირავს შემხილისა და შუშის შტოებს. შემხილის შტოს განვიკველდ დღემდე არ გართის და ორის ადგილობრივის რკინის გზის მართებლობისა და თვით უმაღლესის მართებლობისაგან გამოეზავნული დაუთავოლებრებით შემხილის მომავლის შტოს განსაკუთრად ადგილები. ყოველ-

მე შენ გაგვინებ, околитъ გაგმეკა (ნაც. ფეხების ფშეკა), ребенку безъ отца и матери плохи жить ცუდი საცხოვრებელია (ნაც. უდიდა ცხოვრება), плоды ხილები (ნაც. ხილი) рожусь მოვიდვარ, родившись მოვიდვარ, разговаривать самъ собою თავისთავად ლაპარაკობს (თავის თავს ელაპარაკება), ожирѣтъ სუქნად გახლობა (ნაც. გასუქება), сморѣтъ იბედავს (ნაც. იტვირება), легкая корзинка ადვილი კალათი (ნაც. მსუბუქი კალათი), жалъ სინანულია (ნაც. მენანება, სინანულია), находить იპოვი (ნაც. პოულობ), парши მეფე (ნაც. მეფე), каркнула იხაგლა (ნაც. დაიხაგლა), кукурузный хлѣбъ ნონინდის პური (ნაც. მკალი) мы хотимъ უჩიწებ სესტრამ ჩვე დავგამეს ვანშია დებსა (ნაც. ჩვენ უზიდავთ ვანშია დებსა) что моятъ сестры ვანს აბანენ დები (ნაც. რას არ ცხეკავან აბანენ) და სხვანი... ზოგი რუსული სიტყვა ათ-ათჯერ არის გადათარგმნილი, ზოგი არც ერთხელ, ზოგი კიდევ პარგვლს ხმარების დროსაც არ არის ნათარგმნი, მეორედ და მესამედ ხმარების დროს არის გადათარგმნილი. სკმარისა ვადიკობით, მაგალითად, 45 გვერდი კურს-ის, რომ 92 სოკოლი არ დაწვებობა ტქენთვის ცხადი შეიქმნეს.

თვე იხვე (ნაცვლად აგრეთვე), весною сѣють ზიფულზე სოსენ (ნაცვლად ვახვებულობით), лѣтою ზაფულზედ (ნაცვლად ზაფხულობით), зимою ზამთარი (ნაცვლად ზამთრობით), собака покрыта шерстью ძაღლი დაფარულია მატყლით (ნაცვლად ძაღლი შემოსილია ბალნით), предана მინდობითა (ნაცვლად ერთგულია), болѣлъ ავად იყო ყ ვანი животь (ნაცვლად ვანოს მუცელი სტოკოა), шя съ гривою ცხივი ფეფრიანად (ნაცვლად ფეფრიანი კისერი), волосами ბალნე ბით (ნაც. ბალნი), итакъ ამის გამო (ნაც. მაშ, მაშასადამე), вкусный сыръ გემოიანი ყველი (ნაც. გემოიანი ყველი), разговоры ლაპარაკები (ნაც. ლაპარაკი), подѣять პარაკები (ნაც. შექმა) баба ბებია (ნაც. უბერი დედაკაცი), эти тетради учениковъ ეს რვეულები მოსწავლეთებისა (ნაც. ეს რვეულები მოსწავლეთებისა), надъ ზვეთი (ნაც. ზედი), чьи эти тетради ვისი ეს რვეულებია (ნაც. ვისია ეს რვეულები), чистая рубашка წმინდა პერანგი (ნაც. სუფთა პერანგი), я собираю хорошую кукурузу მე მოვიჭვი კარგი სიმისი (ნაც. მე მოვიჭვი კარგი სიმისი), мнѣ легко ჩემს ადვილია (ნაც. მე შეადლებს), двѣ рѣки ორი ხელები (ნაც. ორი ხელი), я тебе дамъ მე შენ მოგცემ (ნაც.

მხრივ აუწონ-დაუწონიათ ამ ადგილის აგ-კარგინაობა და თავიანი მოსახრება წარუდგენიათ, სადაც ჯერ არს.

დღემე უხადსია რკინის გზის სარგებლობა, მხოლოდ ყოველ გზისა და მომეტებულად რკინის გზის განმავლობაში უსათრავად აღილობრები ყოველ-გვარი მოთხოვნილება უნდა იქონიოდ რაბა სისხლოვე, სიშორე და გზის განსაკუთრის ხარჯის სიმკრე. კარგად უნდა გაითვალისწინებო. რა თუ ასეთი ან ისეთი მომართულება გზისა რა გვარად დაამყოფილებს ადგილობრივს მოთხოვნილებას, გააადილებს, გააიადებს საკონლის ვადტან-ვადტანას, ერთობლივად გააძლიერებს და ხელს შეუწყობს მიწის მოქმედება-მეურნეობას, თუ მაგდენად დიდს სარგებლობას ვერას მოუტანს.

შემხილის გზის გამოკვლევი იმ აზრისა არიან, რომ შემხილის შტო დღევანდელ გზის საზღ. ნავაგასთან შეუერთონ. შემხილის მართებლობა დღეს რკინის გზით მომეტებული წელიწადი, ბუჩა და ხალის-ფარდაველობა ზრდავენება. სამეგობრო შემხილის შტოს მდობის სხვა-და-სხვა სადაქრო საქმიანობი. შემხილის მაზრას თავისი ნამოქმედარის ღირს ბაზარის განსაზღვრად და დიდის დახმარებანსა საჭირო საქონლის შესატანად დღეს სადგ. ქუჩდამირი აქვს. აქ ისიც უნდა დავუხატოთ, რომ იმდროინდელ ღირსა, პური და ხალის-ფარდავე მომეტებულიად ტფილის-ბათუმისაკენ იგზავნება და სულ მკიდრად ბაქოსკენ.

დღეს თუ ურმით ან ფურცულით მოაქვთ საქონლის სად. ქუჩდამირში გასვლაზედ, რაკი შტო გაყვალდება, მაშინ ურმისა და ფურცული აღარაფერი მნიშვნელობა არ ექნება. ეს დევი უნდა იყოს, მაგრამ... მაგარი ის ვახლოვან, ბატონო, რომ სად. ქუჩდამირამდე საქონლის მოტანა უფრო იაფად ვიდრე და დროც ბევრი არ უნდება, ვიდრე რკინის გზით სად.

თუ ასეთი მდიდარია მხივლი-მხივი

ნავაგაში ჩატანა და იქიდან საღ. ქურდამირამდ ატანა. ჩვენის რკინის გზის დღევანდლის ნიხრის, შემხი- იდგან ქურდამირამ რკინის გზით ფუ- თი ღინის ატანა უნდა დადგეს არა ნაკლებ 18 კაპ., ხალხი-ფარადიგ ფ. 24 კაპ., ჰური და სხვა ხორბლთუ- ლი 16 კაპ., მაშინ როდესაც ურმით თუ ფურგუნით საღ. ქურდამირამდ მოტანა ღდეს ყველა ამ საქონლის არა უმეტეს 10—15 კაპ. უჯღება ხალხს.

აქედან ნათლია სჩანს, რომ ტფი- ლისში ვასოზაუნ საქონლის ვადატა- ნის შემხიბის მომავალი შტო ვაძვი- რებს და კი არ ვაიაფებს. ეს შტო შემხიბის მავრის მხოლოდ ბაქის და- უხლოვებს, მაშინ როდესაც შემხი- ბის ნამოქმედარი-კი უფრო ტფილი- სისაკენ მიდის. აქ ისიც უნდა აღინი- შნას, რომ შემხიბის მომავალ შტოს სადგურამდ საქონლის მიტანას კო- დე ურემი და ფურგუნები დასკო- რდება და ამასაც ხომ ხარჯი უნდა. ამ როგად ვამოიღის, რომ ვერაფერი ვა- დავლებ- ვაიაფება იქნება შემხიბის მავრისათვის საქონლის ღიდ დაზარაში ვატანა მომავლის რკინის გზით.

ამ დაზარალების ადგილად იკიდნის გზა, თუ სრულ ნავაგა-სი არა, სხვა უფრო მოხერხებულ და უფრო მხ- ლობელს ხადგურს შეუერთებს. მარ- თალია, ხარჯი მეტი დასკორდება ამ საქმეს, მაგრამ ხარჯთან სარგებლო- ბასაც ერთი ორად და სამად მეტს მოიტანს. რაც შეეხება შუშის შტოს, ჯერ-ჯერობით არა ითქმის არა, რად- გან ვადაწყვეტი ჯერ არა იმის-რა, მართლა შუშისკენ წავა შტო, თუ მარტო ვეგოგანის შეუერთებენ უმა- ბრეს ვახს.

შუშის შტოს უფრო ღიდი მნიშ- ენობადაც აქვს, რადგან ამ შტოს შეუძლიან უმათარეს ვახს მარტო შუშა-კი არა, ნუხისა და ზაქათალის მარჯები და თვით მთელი კახეთიც შე- უერთოს.

ი. კახელი

ლო შედგომებით თარგმანში კურს-ი, ადგილი წარმოასდგენია, თუ რაო- ლენი წერილობანი შედგომა უნდა მოითხოვებოდეს მასში. ვუქვეყნებთ მ- ვალითა: რუსულს ენაში კი მიე- წერება ყოველს სულდგმულსა, ქარ- თულში-კი ვინ ითქმის მხოლოდ ადა- მინაზედ და სხვა ცხოველების წესა- ხებ-კი არ იხმარება. ეს გრამატიკუ- ლო მოვლენა, სხვა ფაქტებთან ერთად, მოწაფდა იმისი, რომ ქართული ენა უფ- რა ღიდს საზღვარს სდებს ადამიანისა და სხვა ცხოველების შორის და არის უფრო იდეალური (идеалистичес- кий), ვიდრე რუსული. მანა ლევი- ცკომ, რასაკვირველია, ეს სრულიად არ იცის და ამიტომ შემდეგს რუ- სულს ფრავებს: **КѢМЪ въ пашете поле, кого вы бойтесъ** სთარგმნის ასე: ვისთ (ნაც. რითი): ნნავთ თქვენ მიწარას? ცხენებით; ვისი გეშინია თქვენ? ცხენებისა.

თვის ყოველს სახელმძღვანელოში, თუ იგი ცოტათოდან პედაგოგურს მოთხოვნებთან თანხმად არის შედგენილი, წინა მოთხოვნებანი ანუ აღწერილობანი უნდა იყვნენ უფრო მკირანი და მარტივი, რო- გორც შინაარსით, ისე მეტადე გრა- მატიკულის ფორმებით, შემდეგნი-კი თანდათან უნდა რთულდებოდნენ. ამას მოითხოვს ძირითადი პედაგო- გიური კანონი: ვადიდი ადვილიდან ანელაზედ, მარტივიდან რთულზედ.

რუსეთი

ლაპარაკი დაიწყო იმ საგნის შე- სახებზე, რომ დაარსებულ იქნას რუსეთ- სერბის სავაჭრო ბანკი, რათა ვააძ- ლიერონ დადგომიკეობა რუსეთის და სერბის შორის.

— დამტიკებულ იქნა წესდება რუსეთ-სარსეთის სავაჭრო-სამრეწვე- ლო სააქციონერო საზოგადოებისა. ამ საზოგადოებას სავნად ისა აქვს, რომ ვააძლიეროს ალბ-მიკეობა რუ- სეთისა და სარსეთის შორის, ვამარ- თოს ქარხნები, სხვა-და-სხვა ვამარ- ვილო დაწესებულებანი, სავაჭრო სა- ქონლის საწყობები და სესხიც ვას- ცეს ხოლმე. თანხა საზოგადოებამ 1,250,000 მანათი აქვს, 10,000 აქ- ტიად ვანაწილებული. ორი მესამედი ამ საზოგადოების ვამგებელთა რუსის ტომისაგან უნდა იყვნენ.

— 9 ავგისტი პეტერბურგში მი- ვიდა ორი კომისია ჩრდილო-ამერი- კის შეერთებულ შტატებში 1893 წ. ჩიკაგოში ვამოგზავნის ვამართის საქმის თაობაზე. ერთი ამ კომისიის თვანი მთავრობის მიერ არის წარ- მოგზავნილი და მეორე ვამოგზენის ვამგებელის მიერ.

— ამ ვადად მოლაპარაკება აქვთ იმის შესახებ, რომ რუსეთში რკინის გზებით მოგზაურთათვის ბილიეტების გარდასახად შევიკრიონ.

— რამდენამე რუსმა ფულის პატ- რომმა ვანოხზა, დაასრულა სააქცი- იონერო საზოგადოებამ იმ აზრით, რომ სესხი მისცენ ხოლმე მექარხნებ და ვარაოდ მიიღონ ქარხნები თავისი მოწყობილობით, იარაღებითა და მან- ქანებითა.

— თავად-აზნაურთა საზოგადოე- ბათ იმ გუბერნიებში, სადაც წრუულს მოსავალი არ არის, ნება მიეცათ, სავანგებო საზოგადო კრება მოასდი- ნონ და ღონე იღონონ ღარბი თა- ვიდა-აზნაურთა დასახმარებლად. ზო-

გიეროს უგუბერნიაში ამ ვაგარი კრე- ბები უჯე დაიწყო.

— ქალას ტოტემში დროებითი კომიტეტი დაარსებული შემწეობის აღმოსაზნად ვადასახლებულთათვის. ამ კომიტეტის მდიანი შემდეგს წე- რილსა სწერს „Рус. Вѣд.“-ში შე- სახებ ვადასახლებულთა:

„ამ ვადად ვადასახლებულები ტოუ- მენტი საზინელი ვაგირებებში არიან. ასს ოჯახზე მეტია, რომელთაც არა თუ არსათი არ შეუძლიანთ წასილ, არამედ ცალი ფულიც არ მოგვივე- პათ, რომ ჰური ივიღონ და უკუვი გაიღონ. ჰური ძლიერ ძვირია (ფუ- თი 1 მ. 30 კ.), სამუშაოს ვეგაფერ- სა შობად, რომ იიღონ რამე. ეუ- მიტეტი ეხმარებოდა საქმის თა- ვით მინც, მაგრამ ესთა კომიტეტ- საც ვეკლავებრი შემოგზარჯა, რაც- ტიად ვანაწილებული. ორი მესამედი ამ საზოგადოების ვამგებელთა რუსის ტომისაგან უნდა იყვნენ.“

— ამ ვადად მოლაპარაკება აქვთ იმის შესახებ, რომ რუსეთში რკინის გზებით მოგზაურთათვის ბილიეტების გარდასახად შევიკრიონ.

— რამდენამე რუსმა ფულის პატ- რომმა ვანოხზა, დაასრულა სააქცი- იონერო საზოგადოებამ იმ აზრით, რომ სესხი მისცენ ხოლმე მექარხნებ და ვარაოდ მიიღონ ქარხნები თავისი მოწყობილობით, იარაღებითა და მან- ქანებითა.

водѣ она увидѣла свою тѣнь и подумала, что это другая собака несетъ мясо и прыгнула въ воду; она хотѣла отнять мясо у той собаки. Но въ это время она выпустила свое мясо изъ рта; вода унесла его мясо, и собака оста- лась ни съчѣмъ.

§ 38. Когда Ваня шель че- резь мость въ школу, онъ выше- тилъ изъ рукъ книгу и тетрадь, вода унесла его книгу и тетрадь, и у Вани ничего не осталось.“ ვადამრევეთ სხვა პარაგრაფებო, და თქვენ დარწმუნდით, რომ ისი- ნი დალაგებულნი არიან ალა-ბედად და ამიტომ ხშირად ადვილი და მარ- ტივი უკან მოჰქცივანი ძნელესა და რთულესა.

ბრუნების დაბოლოების სწავლე- ბის დროს სახელმძღვანელოს შემე- დგენელი უნდა მისდევდეს არ რგას: ჯერ ვადაცის სახელობით ბრუნვის დაბოლოება, მერემ იმ რუსულის ბრუნებისა, რომელიც ქართულს ენაზედაც არსებობენ და ბოლოს ვა- დავიღეს იმ წინადა რუსულის ბრუ- ნებზედ, რომელთაც შესაბამს და მზავგას ქართული ენა მოკლებუ- ლია. ამის შეგვნება პედაგოგის ცოდ- ნა არ-კ-ვი ეტრება, აქ საქონლი- ცოტათოდენი ვარჯა სალი ტენისა, სხვა არაფერი. ვარდა ამისა ბრუნე- ბის დაბოლოების ვაცნობით თავშივე

წერილი ამაგი

ბუერის დაზარალებულნი ქართო მაგ- ლაურთაბის შესახებ, ბუერსა დადადგენს, მოკვრიბითანი ქართო საფრანგო რამ მან- ქას, მაგრამ აქამომდე, ქართოსტატის მეტ- რის იხუარეს-და. ადამს ქართოსტატის- კტატი, მაგრამ მეტეტი ქართოსტატის სენას: სათავს უნდა იქით წავა ქართო, ძალით და ზეტრისს ვერ ბაღუეს წი- სნადვადგეს და თავისი სენაზე ატაროს.

საი თუა აქამდე ქართო მაგალითისა- სსაქე, მაგრამ ესხა-კი, მეტანი, ქართო მოგზაურთაბის სურეალი ვასინორდე- ბულ სავნად იქნება. ერთს ამირაგაბს უკვე შეავადის ზნოაქეტი ქართის ექითა, ამოვად ვადეს, სათავს უნდა, აქამო წავა; თუდა ვურეთისა და თუნდა ზინისა ქართის დროს. ეს განხიზხული მანქანა სენას მსავადას იქნება, რომადვანგა, როცა უნდა ქართის გამოსწავენ და შე- მსურეებულა ვეპი ქართის საქეს, შემ- დავდ სხვა მოწყობალებს ძალით ვეპის, სათავს უნდა, იქით მამბრე-მამბრე- ბენ და წაიყანენ. როცა ძირს მამოსე- ვად დასწარდებთ, ვეკვე ქართის საქე- ბენ ვეპის და ისე მამოვად. რომ ეს განხიზხული ქართის ვეპი მარტო იფ- ნებს არ არის, ამის სახეთად შეადგება შემდეგი მოწყობითა: მამავლამს ამირ- აგაბს ვაქეთა, სხვა-და-სხვა სასწავლე- რო დაწესებულებამს და ამირაგას შტატ- თა ვანარესსავ მოაქოს ეს სხვადა-ზნო- აქეტი, შეადგენილ იფრანგ მეფინდას არ- ტურ დე-პოსისეს მიერ, რომადვან ამირ- აგას სწავლობას. დე-პოსისეს იქნა აქეს, სენა ქართის ვეპი მამავროს მსოფლიო გამთიფების დროსთვის მზად შექმნას და ამირაგადენ ვეროპის 24 საათის გან- მავლობაში მავად იფრანგთა, ამირაგას შეერთებულ შტატების მთავრობის ზით- ბით შექმნას დე-პოსისეს ქართის შესახებ, თუ ვარგი ვამოვადება. რო- გორც ვასწავლემ ოქუქვანას, ვანარესსა 150,000 დოლარსს ახლეს თურმე დე-პოსისეს ქართის ვეპის ვასამართ- ვად.

არ უნდა დატვირთოს ბავშვები, უნ- დე ჯერ დააცალოს, მისცეს საკმა- ბისი დრო სიტყვების, ფრავების და აღწერების შეთვისებისათვის და შემ- დდე მიაქციოს მათი ცურადლება სა- ხელების დაბოლოების ცვლილებე- ბად. ბატ. ლევიცი აქაც უკუდობო- რით მოჰქცივას. დაბოლოებას სახე- ლებისა იგი თავზედ ახვევს ბავშვებს **კურს-ის პირველი ვაკვეთილდაწვე- და საქმის იწყებს თანდებულნიად (предложень)** ბრუნვებდა, რო- მილიც რთულია და ქართულს ენა- ზედ სრულიად არ არსებობს და რომლის როლს ამ ენაზედ ას- რულებს მიცემითი ბრუნვა თან- დებულის დამატებით ბოლოში. მე- ბრე ვაკვეთილში თვალში აჩვენებს ბავშვებს ჯერედ მრავლობის რიცხის მოქმედებითის ბრუნვისასა (грифели- ми, перьями, чернилами, карандашами) და აწმდამო დროის ზნის- სასა (слушались, читають, пи- шутъ) და ბოლოს მხოლოდობის რიცხისა (слушалъ, читалъ, писалъ) ასევე უკუდობრთად და უწყსოდ ასწავლის ბავშვებს სხვა დაბოლოე- ბებსაც.

დაბოლოების ვასაცნობად სკე- პი რაო ლაკონურის, მოკლე წინადა- დების ხმარება, ეს იმითამ, რომ რა- მდენიც წინადადება მარტივი და ნა-

— ბრუნვითანი ამბერტორასს დასე- ვადის-ბლოის სენისა დაქმნისსა წედა- წავაში 120 კონტოი ე. ო. ჩვენებრთის ფულით თამბეტი საას თუნამდე, დინ- დობის სენისა თივე და თივე კრეკვე და ანარაგაშუას 1889 წ. 15 სთინარ- დგან. ამბერტორასს ქადადღებს სინე- ვენ და ვანდასწავლებს, რაც რამ ვერო ქართობა ვამოხვება სულ ამბერტორას დაქმნისით, ხოლო დასამაშა ქადა- დებო-ვა სსავაწყოთა ანარაგი შეთანხ- მოთა.

— რუმინისა უნავერისტეტის ას- ვასდობამ მიქმინათა სათხდოს სტუ- დენტებსა და სთხოვა, მამაწავლობა მ- იათი სტუდენტებსა დავასწავლებს, რომ მათი ბავყასეთის ერთი თანხმობა ვამოვსტრათო.

— შეეცინამ ქვასანს ვადასად 600 წ. დავასწავლა თავის ფურადგო- ის დასრუბის და კვედ შეუდა მზა- დებას, რომ ახლად 700 წ. დასრუბის დედა დავასწავლოის სსატატო ქადა- ვებრისას.

— ამ დღეებში დიდის ამითი ვადას- ექეს ბურეს ვეკვე-გორთისა ავადამსში (ქადაქვ დამსში) ვეპის ზინარობის, ვა- მამხედ იმანხედ მოგზაურთას, რო- მადვან მოუქმეტეც სავუქუში მთავრო- დენის ხალხით დამეუო ვერე და შეადგე თათის თანამშრომელთა ვეკვე მოვალედ იქ- სს. რომისი ზინარობის უსწავლად ვარ- ვად შესწავლიყო, ვასურს სქედად და შეუსწავ კადეე კრეობად ხანკლით და- კოვადი ვადგებოთ.

— ტრანთის (ავგერისი) ერთს ვე- რადეს ქალს ვერე ვაქედს თათი ტუქ- ენა ვეპი უმთხანს. თათი ქსეკლი სულ ვათხა-სეთის გოჯვის საცეე ყოვადგა. რამდენსამე დავს შეადგე თათივე ვსწავ- და მოაქვადარ.

ღებეა

20 ავგისტი

პეტერბურგში. „С.-Петербург. Вѣд.“ იუწყება, ამ დღეებში სახელმწიფო

კლებს ყურადღებას ითხოვს, იმდენი უფრო მომეტეპულს ყურადღებას მო- ახმარებს ბავში დაბოლოების ვაც- ნობასა და უფრო მეტიცედ და ჩე- ბრა შეითვისებს მას. მანი ლევიცი ამ მოთხოვნისასაც ვერ აქმაყოფი- ლენ, რადგანაც ხშირად ხმარობს ვაქმის სწავლებებს, დაბოლოების ვაცნობისთვის მოყვანილებს.

მზავსი საგნები სახელმძღვანელო- ში ერთი მეორის შემდეგ უნდა იყე- ნენ აწერილინი. პირველი აწერილობის სიტყვები და მათი დაკვეთრება ვამოვადებანი მეორეში და მოსწავლე- ნი უფრო მეტიცედ შეითვისებენ მათ და მათთან ერთად ისწავლიან ახალს სიტყვებს მეორე მოთხოვნადგანა. მანი ლევიცი არც ამ აზრს მისდევს, მავალიად, მის წინაშე ამწერილია ორი ფრინველი: ქათამი და არჭივი. პირველი ფრინველის აწერილობა შე- ადგენს 16 ვაკვეთილსა, მეორესი 32- სას; ამის შემდეგ მის იქნება, რომ სი- ტყეები, დასწავლიონ მე 16 ვაკე- თილზედ, და ვაწვედებთ ბავშვებს, ვაწმეორებლობის ვამო, ვიდრე იგი- ნი ჩავიღონდენ 32 ვაკვეთილამდე და ხელობად მოუნდებთ მათი დასწავ- ლა. ისიც უნდა აღინიშნოთ, რომ ქათმის აღწერა ერთი ორად ღიდა და მათი, ვიდრე არჭივისა, და ამის ვამო შეთქმულად ვაკვეთილი ერთი ორად ძნელია ოც-მეთორმეტზედ.

ი. ვაგანაშლი

(შემდეგი იქნება)

საბჭოში წარადგენენ პროექტს იმის შესახებ, რომ დაარსებულ იქნას სახელმწიფო უბედურებისა და დამაზღვეველი კასა ქარხნების მუშა ხალხისთვის.

იგივე ვახუთი იწყებდა, საბოლოოდ გარდასწყვიტეს რომ უფროდ გამოსცენ სავალდებულო სასანტარო-სამკურნალო კანონი ქარხნებისა და სხვა ამ გვარის სახელისნო დაწესებულებათათვის.

ვახუთი იწყებდა, საერობო უფროსთა დებულების შემოღების შესახებ დანარჩენს შიდა გუბერნიებში, განსახება აქეთ, დათავირონ არა უგვიანეს 1892 წ. 1 მაისისა.

უტურბურგის ბირგა, 16 აგვისტო

Table with 4 columns: მან. ც, მან. გ, მან. კ, მან. ჯ. Rows include 'წიგნი-მანათიანი ოკო', 'ტომისი ვერცხლის', '5/6 პირველის შინა', 'სახელმწიფო თავდაზნაურობის პანისი ფერ.', 'გირკობისი ფურცელი', 'ტეფლისისი პანისა', 'ტეფლისისი საურთირო', 'ლოგისა საზოგადოებისა'.

იმოსვლა ცეხლის მამებისა შპს ზღაპარზე

ბათუმში ვაღის: ხუთშაბათობა, საშაფადვესი 4 საათზე მოკლე გზით და ნოვარასისკის და გუბნა შიქოვლის.

შაბათობით სავაშის: 8 საათზე შორის გზით (კვლეა ნათ-სადგურში შეიკვლის).

კვირობით, სავაშითა, საზღვარ-გარეთ, სტამბოლადკე მიდის. ბათუმში მოდის ოდესილამ: სამუშაობათი შე-ღამეს, შორის გზით.

პარაკობით, დადით-ოჯესადამ მოკლეს გზით (კვლეს და ნოვარასისკის შიქოვლის).

შაბათობით, დადით, სტამბოლადკე. ფოთილამ ბათუმში მოდის სამშაბათობათი-იმის შემდეგ, როგა სოსკეში მად მოდის გუბნა შორის გზით, სუთ-შაბათობათი-დადის 9 საათზე დამა-სწორბის მოკლეს გზით მოსარედეგ გა-გუბასის და ვირბის გუბს.

შაბათობით, დადის 9 საათზე, და მასწორბის შორის გზით მოსარედეგ გაგუბასი-ვირბისის და რუქადა ანატო-ღისკეს წამსლედე გუბეს.

ბათუმშილამ ფოთს მიდის პარაკობითა და კვირობით. რკა გუბა მო-გა ფოთილამ, ბათუმის სავეტრო ედა-სწვეტის სოდე, როდის წკა ვერს.

ამის კანდა ვოდე-კვირბის ფოთისა მო-დან ოჯესილამ და ვირბი-გუბასის ნათ-სადგურბილან ედაწვეტის ედა-სკე გუბეა.

ბათუმშილამ ფოთს მიდის პარაკობითა და კვირობით. რკა გუბა მო-გა ფოთილამ, ბათუმის სავეტრო ედა-სწვეტის სოდე, როდის წკა ვერს.

ლენტის მსგავსნი კე-ბი ი. თ. 5 მეფე დავით აღმაშენებელი, ისტორიული დრამა თ. ალექსანდრე ჯამბაკურ-ორბელიანისა 40 უკინასკნელი დღე სიკვდი-ლით დასასჯელისა, ვიქ-ტორ ჰიუგოსი, ფრან-გულით თარგ. თ. სა-ხოკიასი. 30 სამნი ბრძენნი, ილ. ოკო-ნოელისა. 20 ივანე ფილონოვის ეზო-მური სიტყვა. დ. მახანე-ლისა 25 იქვე ისეილება-თორნიშა შინისთავი, ისტორიუ-ლი პოემა ავაკისა 1

წერა-კითხვის საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში

მიიღო ვასასილად ახალა წიგნუბა მან. ვაზ.

თხზულება ალ. ყაზბეგი-სა ავტორის სურათით ტომი I: ელგუჯა, ციკო და ელისა 1-20 სიმართლის კიდობანი (გარ-ბადანი) სულაქველიძისა 1 ციკო 60 ელგუჯა 60

წიგნის-ტეფლისი მე-12 გამოცემა, ოზურგეთში; ფასი 30 ავაზანი, ტრაგედია ანტ. ფურცელიძისა 30

სამი ბრძენი, ილ. იკოთე-ლისა 20 დავით აღმაშენებელი, დრამა 40

უკინასკნელი დღე სიკვდი-ლით დასჯელისა, ვიქ-ტორ ჰიუგოსი. თარგ. თ. სახოკიასი 30

ხალხური ლექსები, შერკე-ბილი აღნაშვილის მიერ. ლექსები ნ. ბარათაშვილისა. ახალი გამოცემა. 30

რამდენივე ლექსი ცახე-ლისა. 15 თხზულებანი გ. ერისთავი-სა, მშენიერის ყდაში ავ-ტორის სურათით 2

კონი დ. ჩუბინაშვილისა სამივე ნაწილი 8 ქართული ლექსიკონი, შე-დგენილი სამა-სულხან ორბელიანისაგან 3

გზა ცხოვრებისა, შედგენი-ლი წმიდისა ალ. ლიგუ-ორისაგან 1 წინამძღვარი ზეცისა 50

წმიდათა ცხოვრება 1-20 ივანე ფილონოვის ეზო-ბისა 40

სიბრძნე კაცობრივი 1 ბრძენი 30 მოკლე სახელმძღვანელო ფრანგული ენისა, ყდით. 50

მოკლე ფრანგული გრამა-ტიკა 40 მოკლე მსოფლიო ისტო-რია ძველთა და ახლ-თა ნათესავთა დასაბამი-დგან სოფლისა ვიდედ-ღვენილამდე, ყდით 1-20

მოკლე გეოგრაფია ფიზი-კური და ისტორიკური, ვი და ისტორიკური, დამატებითი ძველის გეო-გრაფიისა. 50

მოკლე ქართული გრამა-ტიკა დამატებითი გრამა-ტიკა და ლოგიკურის ანალიზებისა. 40

მოკლე რეტორიკა, ვინა მკვერ-მეტყველება სასა-რგებლოდ ახალგაზდა ყმაწილ-კაცისა, ყდით 50

Книга Калина и Диманах или сборник Васень извѣстныхъ подъ именемъ басень Видная, переводъ съ арабскаго М. О. Аттая и М. В. Рябинина, цѣна 3

Материалы для русской исторіи, С. Ал. Вьлюкурова 3

Сношенія Россіи съ Кавказомъ, С. А. Вьлюкурова 3

Повѣдка старца Арсенія Суханова въ Грузію 1637—1640 гг. 25

ქართულ-რუსული ლექსი-კონი დ. ჩუბინაშვილისა სამივე ნაწილი 8 ქართული ლექსიკონი, შე-დგენილი სამა-სულხან ორბელიანისაგან 3

საოლიტიკო და სალიბერალური ბაზარი

„ივერია“

1891 წ. 1-ს იანვრილმ გამოდის ეოჯელ-დედ ვარდამ დეკუის, რომელიც სედ მოსდევს კვირა-უქმებს.

Table with 2 columns: თითოთი, 6 თითოთი. Rows include '12 თითოთი', '11 თითოთი', '10 თითოთი', '9 თითოთი', '8 თითოთი', '7 თითოთი'.

საზღვარ-გარეთ დამარბული ელირება 17 მან. მიულის წლით, სოფლის მასწავლებელი, ივერია“ მიულის წლით დათვობით 8 მან. ტიფლისის გარდ მესობრეთ უდა დაბარბის გარეთი შემდეგის ადრესით: „Тифлис. въ редакцію грузинской газеты „Иверія“.

თუ ტიფლისში დაკვეთილი ვახუთი ტიფლისის გარეშე ადრეს-ზედ შესვლა ვინმე, უნდა წარმოადგინოს რედაქციამ ერთი მანათი; სხვა ყოველის ადრესის შეცვლაზე—40 კაბ. თუ თთვის განმარბამში დაკვეთა ვინმე ვახუთი არა მიულის წლით, იმას მხოლოდ შემდეგის თვის პირველ დღელამ ვაგეზუნება. განცხადება მიიღება ვახუთის რედაქციაში.

უასი ბანასაშვილის დაბადებისათვის

ა) მიუისი გუგულსედი თითო ვერ სტრამბის 8 კაბ., ზარეულსე—16 კაბ. ბ) სრულა უგასსედი გუგულსედი 30 მანათი, სოფო ზარეულსე გუგულსედი—60 მანათი. რიგზე სტრამბისას გამოასგარბამას იმას გუგულსედი, რამდენს ავგულსედი დაიქვანს 25 ასო ვახუთის ტექსტისა.

სელ-ნაწილა და სავაშოდ დანიშნული წიროლები კრკსორდენიები, რედაქციის სახელაზად უნდა გამოიგზავნოს. მიუღელი სელ-ნაწილა; ახ სა-ბუთი წიროლები, თუ სტრამბის მოთხოვს; ან შემოკლებული ან მჭურბული უნდა. არდასაშვდს სელ-ნაწილს, თუ ერთის თვის განხვალაში პატრონებამ არ მოითხოვს; მერ რედაქციის ვეღარ მოსთხოვენ.

არა-ვარს მიწერ-მიწერას არ-დასაბეჭდთა სელ-ნაწიროები-სა და წიროლების შესახებ რედაქცია არა ჰქისრულობს. პირობარი მოლობარბებისათვის რედაქცია თავისუფალი იქნება ყოველ-დედ, კვირა-უქმების გარდა, პირველ საათილგან სამ საათამდე და საოლიტიკოთი 7-დან 8 საათამდე.

რედაქცია იმყოფება: კუკიაში, ნოვოლოზის ქუჩასზე, თა; გრუხანს-კისეულს სასაშუბში, № 21.

ქართული ამხანაგობის წიგნის მაღაზიაში

ისეილება შემდეგი ახალი წიგნები:

Table with 2 columns: მან. ც, მან. გ. Rows include 'თხზულებანი ა. ყაზბეგის (მოჩუხებარიძე) ავტორის სურათით და ფსქიმილეთი სამი ტომი, თითო ტომი ცალკე', 'იგივე მშენიერის ყდით და მშენიერის ქაღალდზე თითო ტომი ცალკე', 'სრული სამზარეულო ქართულ და ევროპულ საჭმე-ლებსა', 'იგივე ყდით', 'თხზულებანი ი. დივინაშვილის სურათით და ბიოგრაფიით', 'იგივე მშენიერის ყდით', 'დაბადება და აღზრდა ერეკლე ბატონიშვილისა ლევენ-დარული პოემა ბანასისა', 'ხალხური ზაპრბი, შერკებილი ვლ. აღნაშვილის მიერ', 'იგივე, მშენიერის ყდით', 'სურამის ციხე, მოთხრობა ჰუნაქძისა', 'მარაბდა პოემა ანტ. ფურცელიძისა', 'წყალობა, პოემა მისივე', 'უკინასკნელი დღე სიკვდილით დასასჯელისა ვიქტორ ჰიუგოსი, ფრანგულით ნათარგმნი თ. სახოკიას-მიერ', 'ვეფხვის ტყაოსანი, ოზურგეთში გამოცემული', 'იგივე მშენიერის ყდით', 'მეფე დავით აღმაშენებელი. ისტორ. დრამა თ. ალექსან-დრე ჯამბაკურის-ორბელიანისა', 'გოთრგი ვამინტორანი, თარგ. ნ. ბარათაშვილის-მიერ', 'მაჰმადანი ლექსები, გამოც. წ. ჭიჭინაძისა', 'ავაზანი, ტრაგედია ანტ. ფურცელიძისა', 'ნ. ნიკოლაძის ნაწიროები წიგნი I', 'სამის თვის გადასავალი, მოთხრობ. ან. ფურცელიძისა', 'ქიტესა-მისივე', 'სამი სხვერპლია, დ. კარაშაშვილისა', 'ლენტის მსგავსნი კიები ი. თ.', 'პატრონისა ადამიანი', 'ენა-დარკ', 'ბერლინის გარეოცეა', 'ბატონყმა საქართველოში რუსეთთან შეერთებამდე ისტორიული გამოკლევა ი. ხახანაშვილისა', '„Древнѣйше предѣлы разселенія грузинъ по Малой Азіи“. ხახანაშვილისა', 'შვილის აღზრდა“, თ. ზუსკიკაძისა', 'ფიზიკური აღზრდა, გ. იოსელიანისა'

გამოცემა ალექსანდრე როინაშვილის მიერ. Large logo with text 'ქართული ამხანაგობის წიგნის მაღაზიაში'. Below the logo, text: 'და ისეილება შემდეგს ავტოლებში: ტიფლისში წერა-კითხვის საზოგადოებისა და ქართველი ამხანაგობის წიგნის მაღაზიაში; ქუთაისში მშ. წერეთლების წიგნის მაღაზიაში; გორში არსენ კლანდაქისთან; თელავში ილია ზარაფეთთან; სიღნაღში კოტე ბაღაშვილთან და კოტე ნადირაშვილთან. ოზურგეთში კ. თავართქილაძის წიგნის მაღაზიაში. წიგნი ღირს ხუთაშურად. ვინც 10 კალს ერთად იყიდის გამოცემისათვის, ახალად დათვობა. (10—79—2)'